У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 50. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 16-го БЕРЕЗНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, MARCH 16, 1971 No. 50. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 15 березня 1971

В АМЕРИЦІ

ДОРАДНИК ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА ГЕНРІ КІССІНГЕР мав минулого тижня незвичайну зустріч з трьома „доборниками миру", яких обвинувачено в тому, що вони із римо - католицьким священиком Даніслем Берріганом та іншими особами плянували викрасти з політичною метою саме його, Генрі Кіссінґера. Дорадник президента Ніксона в справах оборони ЗСА розмовляв з тими трьома „миротворцями" — Т. Дейвідзоном з Ню Йорку, В. Девідоном з Геверфорд коледжу та сестрою Беверлі Белл із Вашинґтону впродовж 75 хвилин в підземних кулуарах у Білому Домі. Т. Дейвідзон сказав, що жадна сторона не переконала іншу та що розмова була „культурною і приємною". Семеро осіб, у тому й „делеґатів" до Кіссінґера, обвинувачено в намірі викрасти його та зірвати опалювальну систему у федеральних будинках у Вашинґтоні.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПРОКУРАТОР ДЖАН МІЧЕЛЛ ПОВІДОМИВ, що Департамент Справедливости розглядає пропозицію про встановлення якогось певного реченця, впродовж якого засуджена особа матиме право на відклик. Це необхідне для того, щоб не зволікати в безконечність багато судових справ. Якщо такий період „нагоди для відклику" буде встановлений, тоді, сказав Генеральний Прокуратор, прийде автоматично до кожної справи реченець, коли можна сказати: „Така-то особа невинна, або ж винна й мусить відповідати за свій злочин".

ПРОМОВЛЯЮЧИ В НЮПОРТІ ДО ВИПУСКНИКІВ морської офіцерської школи, президент Ричард Ніксон скритикував вимоги деяких „нових ізоляціоністів", які вимагають, щоб уряд скоротив видатки на оборону, вкладаючи більше фондів у різні домашні програми. Президент сказав, що не можна зменшувати обороноздатности ЗСА шляхом втинання коштів так, щоб не пошкодити безпеці країни, та що уряд уже значно збільшив фонди на внутрішні справи, як соціяльну допомогу, медичну опіку, шкільництво тощо.

ЧІЛІЙСЬКА КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ НАКЛАЛА „ВЕТО" на показ нового антисталінського кінофільму, продукції Коста - Кавраза, під наголовком „Сповідь". Хоча некомуністичні угрупування домагаються показу того фільму про окупацію совєтськими військами Чехо-Словаччини в 1968 році та інспіровану Москвою чистку комуністичної партії ЧССР в 1952-му році, — комуністична партія й уряд марксиста д-ра Алленде не дозволили показувати цей кінофільм у театрах країни. Християнські демократи обвинуватили уряд в цензуруванні мистецьких творів.

У СВІТІ

У ВІДНІ ПОЧНЕТЬСЯ в цьому тижні „4-та рунда" американсько - совєтської конференції про обмеження перегонів в зброєнні. Голова американської делеґації Джералд Смит вже прибув до Відня під кінець минулого тижня і заявив, що ЗСА далі будуть наполягати, щоб порозуміння з СССР охоплювало не тільки дефензивну стратегічну зброю, і що ЗСА далі будуть противитися совєтському становищу, що під категорію офензивної стратегічної зброї підходять також американські летунські сили в Европі, на Середземному морі та Сході.

У ТУРЕЧЧИНІ КРИЗА ВЛАДИ: голова турецького генерального штабу та командувачі трьох родів збройних сил вистосували ультиматум до прем'єра Сулеймана Деміреля, закинувши йому нездібність в протидіянні заворушенням і анархії та вимагаючи його димісії. Вони загрозили, що в противному випадку армія перейме владу. Але прем'єр Демірель отримав більшість 3-ох голосів довір'я в парляменті, а голова Сенату вважає, що цю справу треба піддати під всенародний плебісцит. Військо зайняло ключеві пункти в Анкарі та інших великих містах.

НОРВЕГІЯ БУДЕ ПРОДОВЖУВАТИ свої заходи щодо приступлення до Европейської Економічної Спільноти (Спільного Господарського Ринку) — заявив новий норвезький прем'єр, соціяліст Тригве Браттелі. Він склав новий 14-тичленний уряд. Соціялістична партія була раніше проти приступлення до ЕЕСпільноти. Тому, що соціялісти мають тільки 74 мандати в 150-тичленному парляменті, газети припускають, що Тригве Браттелі не буде квапитися з соціялістичними реформами, які могли б спровокувати упадок його уряду.

АМЕРИКАНСЬКІ ВОЯКИ В ТУРЕЧЧИНІ ОТРИМАЛИ наказ не показуватися на вулицях турецьких міст, поки не настане в тій країні повний спокій і лад. 4 американські вояки, що їх схопили були ліві екстремістичні студенти і після 9-ох днів „полону" звільнили, хоч не дістали викупу 400.000 дл., що його вимагали, — оприлюднили спільну заяву, що вони не мають ніякого жалю до турецького народу та що не вважають схоплення їх за своє нещастя. Вони прибули до ЗСА, діставши відпустку на відпочинок.

МОСКОВСЬКІ ГАЗЕТИ ПОВЕЛИ кампанію проти чорного ринку. „Комсомольськая Правда" і „Вечерная Москва" жаліються, що всі мешканці Москви знають, хто з продавців на чорному ринку скривається під різними криптонімами, як „Професор", „Балерина", „Вітя", „Міша" чи „Коля" — але не зраджують їх. На чорному ринку в Москві можна купити телевізори, радіоапарати, годинники, вічні пера і різні інші здебільша американські товари, що їх нема або є дуже скупо в совєтських крамницях.

Вислідн змагань українських клюбів

„Чорноморська Січ" Ньюарк перемогла минулої неділі, 14-го березня, німецьку дружину „Кікерс", Трентон, з рахунком 1:0 у фінальних футбольних змаганнях стейту Ню Джерзі в грах за аматорську чашу ЗСА. Переможні ворота для „Ч. Січі" здобув Іван Паливода.

Жіноча відбиванкова дружина „Чорноморської Січі" здобула чемпіонат Жіночої Відбиванкової Ліги Стейту Ню Джерзі, перемагаючи в останніх змаганнях сезону сильну дружину Лівінгстон з вислідом сетів 3. 2.

„Тризуб" Філядельфія, побеміг грецьку дружину „Гелленік" з рахунком 2:0 у своїх чергових змаганнях за мистецтво „Великої Чотирнадцятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу, які відбулися минулої неділі у Філядельфії.

УСК Ню Йорк програв з вислідом 0:3 мистецькі змагання „Великої Чотирнадцятки" Німецько - Американського Ф у т больного Союзу з жидівською дружиною „Блу Стар", які відбулися минулої неділі в Маспет, Н. И.

РАДА ДИРЕКТОРІВ УККА ВИСЛУХАЛА ЗВІТІВ І ПРИЙНЯЛА ВАЖЛИВІ ПОСТАНОВИ

Ню Йорк.— В суботу 13-го березня ц.р. відбулася тут в залі Українського Інституту Америки кількагодинна конференція Дирекційної Ради Українського Конгресового Комітету Америки, яка складається з Екзекутиви, Політичної Ради, Контрольної Комісії, Громадського Суду і 12 обраних голів Відділів УККА. В заступництві екзекутивного голови Йосипа Лисогора, який виїхав до Риму, проводив нарадами о. шамб. М. Харина. Найбільше уваги забрали фінансові справи. Голова Контрольної Комісії І. Винник склав вичерпне звідомлення, що його, зрештою, всі приявні отримали друком. Народний Фонд досягнув на 31 грудня мин. року 95,340.55 дол., разом усі приходи дійшли до 100,870.74 дол., активи становили 109,488.07 дол., з того власні фонди становили 31, 915.07 дол. Розходи були на 93,913.59 дол., отож — ствердив доповідач — господарка була раціональна, в межах схваленого бюджету, із дещо збільшеними прибутками та збільшеним заощадженням. Фонд будови власного дому, який розпочався з добровільних пожертв та на який тепер йдуть 10 відсотків з Українського Народного Фонду, зріс до квоти 75,320.85 дол. 50,000.00 дол. знаходяться на льокаті в американській компанії, яка дає 8 відсотків. Неґативним явищем є зменшення впливів з „Українського Квартальника": доповідач і пізніші дискутанти

(Закінчення на стор. 3-ій)

Сенат схвалив 5.5 більйона долярів на підвишку пенсій Соціяльного Забезпечення

Вашингтон. — Під час свого засідання в четвер 11 березня ц. р. Сенат ЗСА схвалив одноголосно 82 голосами проти 0 п'ять і пів більйона долярів на збільшення пенсій із Соціяльного Забезпечення для 26 мільйонів осіб охоплених цим забезпеченням. Схвалено збільшити пенсію разом із законопроєктом про підвищення висоти максимального задовження Федерального скарбу на 35 більйонів долярів. Схвалений Сенатом законопроєкт буде переданий на розгляд сенатсько-п а л а тної конференції, засідання якої було визначено на 15-го березня. Якщо сенатська версія законопроєкту буде затверджена цією конференцією, то законопроєкт буде підписаний Президентом можливо в середу цього тижня, коли минає реченець дійсности встановленої досі максимальної межі задовження у висоті 395 більйонів долярів. Із схваленням і підписанням законопроєкту мінімальні пенсії із Соціяльного Забезпечення будуть збільшені з 64 дол. до 96 дол. місячно для одної особи і з 100 дол. до 150 дол. для подружжя. В законопроєкті передбачений також дозвіл для тих, що перейшли на пенсію, далі заробляти гроші, не втрачаючи своїх пенсійних прав. Обов'язуватиме підвишка пенсій ретроактивно, починаючи від 1-го січня 1971 року. Виплата додаткових сум і збільшених пенсій почнеться — якщо законопроєкт буде підписаний цього тижня — з червня 1971 року.

Один із спричинників викрадення і смерти міністра Ляпорта засуджений на досмертну тюрму

Монтреаль. — 12-членна лава присяжних, складена уся з чоловіків, бо жінки у провінції Квебеку не можуть бути присяжними суддями, визнала в суботу 13 березня ц. р. Пола Розе, французького с е п а ратиста із Фронту за Визволення Квебеку співвинним у викраденні й задушенні квебецького міністра праці й іміґрації Ляпорта в жовтні минулого року і засудила його на досмертну тюрму. Адвокат Пола Розе Роберт Леміє, відомий оборонець суджених членів Фронту за Визволення Квебеку, подав негайно апеляцію від вироку лави присяжних. Підсудний прийняв вирок спокійно, тільки випроваджуваний із судової залі крикнув „Нехай живе свобідний Квебек! Нехай живе квебецька нація!" Процес Розе тривав сім тижнів. Арештованих разом із ним трьох інших членів боївки назвзного фронту, в тому числі брата засудженого Пола Розе 23-літнього Ж а к а, 23-літнього Френсиза Сінарда і 19-літнього Бернарда Льортіє, будуть судити окремо. Дата їх процесу покищо невизначена. Міністер П'єр Ляпорт був викрадений боївкою сепаратистів 10 жовтня м. р. із його дому і задушений ними 16 жовтня. Викриті поліцією спричинники викрадення британського консулярного службовця Кросса, віддали його живим, й одержали можливість переїхати на Кубу. В останньому 80-хвилинному слові Розе з'ясував незалежницькі цілі Фронту за визволення Квебеку і заявив, що вирок монтреальського суду не має ніякого значення, бо його засудив уже перед тим канадійський „е с т а б л і ш мент".

„Україна на порозі 2000 року" темою панелю ТУІА

Ню Йорк (В. С.). — Дискусійне засідання на тему „Україна на порозі 2 000 року", що його влаштувало Т-во Українських Інженерів Америки минулої суботи, 13-го березня, в залі Українського Інституту Америки, притягнуло понад 150 слухачів, зацікавлених спробами цієї футорологічної прогнози недалекого майбутнього України. Панелістами, які з'ясовували свої передбачування ситуації на Україні за 30 років, були: проф. Іван Вовчук, проф. Григорій Костюк, д-р Олег Федишин, д-р Богдан Олесницький, інж. Степан Процюк і Квітка Семанишин від українського студентства. Координатором цього дискусійного засідання був інж. Михайло Корчинський. У своїх сконденсованих відповідях на поставлені їм питання панелісти представили повний спектр обґрунтованих передбачувань про конфіґурацію держав у 2 000 році та можливості самостійности України, суспільний лад, збереження української мови, ріст української літератури та мистецтва, забрудження довкілля, збереження етнічної сили, світогляд та питання збереження релігії і природні багацтва України. Всі панелісти одно-

(Закінчення на стор. 4-ій

Делеґація Секретаріяту СКВУ повернулася з Риму, відбувши розмови з Верховним Архиєпископом і ватиканським Секретарем Стану

Ню Йорк. — В неділю, 14-го березня, делеґація Президії Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців повернулася з Риму, відбувши у Ватикані зустріч і розмови з Верховним Архиєпископом Української Католицької Церкви і Кардиналом Блаженнішим Йосифом Сліпим, ватиканським Секретарем Стану Кардиналом Війо (Villot) та іншими. В склад делеґації, що виїхала до Риму в четвер, 11-го березня, входили: президент Секретаріяту СКВУ Йосип Лисогір, генеральний секретар Ігнат Білинський, скарбник проф. д-р Богдан Гнатюк та член Президії Секретаріяту проф. д-р Матвій Стахів. Причиною цієї поїздки до Риму між іншим було — як це сказано в офіціяльному повідомленні Секретаріяту — загострене переслідування Українських Церков окупаційною владою в Україні, з'ясування справ Української К а т о лицької Церкви в плянах Ватикану а теж спільне обміркування дії громадських і церковних чинників у справі завершення УКЦеркви патріярхатом". Подробиці, перебіг та вислід цієї місії делеґації Секретаріяту СКВУ у Ватикані будуть своєчасно проголошені в офіціяльному повідомленні Секретаріяту СКВУ.

Делеґація Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦ інтервеніювала у Ватикані

Рим (Телеграмою д-р З. Г.) — У четвер, 11-го березня, як до Риму приїхала делеґація Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців, там перебувала та була прийнята на довшій авдієнції Верховним Архиєпископом і К а р д и н алом Блаженнішим Йосифом Сліпим 9-членна делеґація священичого Т-ва св. Андрея, Т-ва за патріярхальний устрій УКЦеркви, Приятелів Українського Католицького Університету та студентського Ад Гок Комітету за патріярхальний устрій УКЦеркви. В склад делеґації входили: о. монс. Климентій Прийма, о. Володимир Андрушків і о. Ярослав Шуст від Т-ва св. Андрея, д-р Зиновій Гіль і проф. Мирослав Лабунька від Т-ва за патріярхальний устрій, Мати Марія Дольжицька, ЧСВВ, д-р Марія Клячко і мґр Ева Піддубчишин від Приятелів УКУніверситету та Юрій Карпинський від студентського Ад Гок Т-ва за патріярхальний устрій. Під час авдієнції встановлено, що Верховний Архиєпископ і Синод Єпископів Помісної Української К а т о лицької Церкви не були наперед поінформовані про найменування єпископа-помічника для Філядельфійської Архиєпархії та що вони про це найменування д о відалися щойно з преси. Делеґація пред'явила Верховному Архиєпископові з в і домлення про свій протест проти способу тієї номінації та поінформувала його про пляни своєї дальшої акції як проти способу номінації нового Єпископа, так і в обороні здійснення постанов Архиєпископського Синоду УКЦеркви з жовтня 1969-го року відносно введення в життя патріярхальної системи УКЦеркви.

Західній Берлін підтримує політику канцлера Брандта

Берлін. — В минулу неділю відбулися в Західньому Берліні вибори до міської ради, яка водночас виконує функції парляменту. На 133 парляментарні мандати, Соціялістична партія здобула 70 місць, Християнсько - демократична 52 та Вільні демократи 11. Хоча відсотково, порівнюючи з попередніми виборами, соціялісти дещо втратили, а християнські демократи зискали, проте соціялісти, однопартійці канцлера Західньої Німеччини Віллі Брандта, далі зберегли свою більшість, тим паче, що вони матимуть за собою також 11 послів Вільних демократів, які становлять бльок із соціялістами. Комуністи не осягнули ні одного мандату, а праві націоналісти не ставли до виборів. Західній Берлін нараховує 2,100-000 мешканців, з чого 1,660.-000 було управнених до голосування. Фреквенція голосуючих була дуже висока, бо 88.5 відс. Ті вибори мали поважний політичний характер, бо йшлося про те, чи мешканці Західнього Берліну схвалюють так звану східню політику канцлера Віллі Брандта, націлену на „нормалізацію" взаємин з комуністичними державами та „співіснування" з ними. Канцлер Брандт підписав в серпні мин. року у Москві пакт неаґресії з СССР, сподіваючись, що швидко після того прийде покращання відносин довкола проблеми Західнього Берліну. Дотепер це не сталося і всі перегрвоои із комуністами на цю тему не дали ніякого позитивного висліду.

Українці Джерзі Ситі вшанували Тараса Шевченка

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Заходами місцевого Відділу УККА під керівництвом д-ра Євгена Котика і з допомогою Пань, переважно із Відділу Союзу Українок Америки, відбулося гарне Шевченківське свято в цьому місті над Гудсоном у неділю 14 березня і потім — товариське прийняття для 80-членного дівочого хору „Євшан Зілля" і багатьох гостей. Святкування відбулося в великій залі Українського Народного Дому, сцена якого була прикрашена портретом Кобзаря, золотим написом на блакитному тлі „Не забудьте спом'янути" та піввінком із стилізованого листя, роботи інж. Володимира Куха.

Заінтонований п. Василем Ґелою американський гимн підхопив великий дівочий хор „Євшан Зілля", запрошений з Ірвінґтону, складений переважно із студенток Рутґерського університету та інших шкіл, під диригуванням молодого мистця Бориса Івана Садовського; акомпаніямент молодого піяніста Вол. Білинського, адміністратор Євген Наконечний. Під час виконання „Заповіту" Т. Шевченка хором „Євшан Зілля" встали спонтанно всі приявні, між якими було багато дітей в українській народній ноші та кілька в пластових і сумівських уніформах. Після вступного слова д-ра Є. Котика про Тараса Шевченка, як духового провідника народу, дівочий хор співав „Учітеся, брати мої" і „Ве-

(Закінчення на стор. 4-ій)

УКРАЇНСЬКІ БРАТСЬКІ СОЮЗИ ОБМІРКОВУЮТЬ МОЖЛИВОСТІ І ФОРМИ СПІВПРАЦІ

Скрентон. — Можливості і форми та засяг співпраці між українськими братерсько-забезпеченевими Союзами були предметом доповідей і цілоденних нарад представників чотирьох українських братерсько-забезпеченевих Союзів: Української Народної Помочі, що має свій осідок у Піттсбурґу, Союзу Українців Католиків „Провидіння", що має осідок у Філядельфії, Українського Робітничого Союзу з осідком у Скрентоні та Українського Народного Союзу з осідком у Джерзі Ситі. Це була вже третя з черги того роду конференція, господарем якої був цим разом Український Робітничий Союз, в осідку якого конференція відбулася. Першу конференцію скликав, в порозумінні і за згодою всіх трьох інших Союзів, Союз Українців Католиків „Провидіння" в 1966-му році і вона відбулася у Філядельфії. Господарем другої подібної конференції, що відбулася в Ню Йорку в 1969-му році був Український Народний Союз. Четверту конференцію, заплановану на наступний 1972-ий рік, скличе Українська Народна Поміч.

У конфереції в п'ятницю в Скрентоні, що відбувалася в одному із місцевих готелів, взяли участь представники всіх чотирьох Союзів. Від Українського Робітничого Союзу, господаря конференції, були приявні: головний предсідник Антін Батюк, який конференцію відкрив і нею, на зміну з головним предсідником „Провидіння" о. шамбеляном Мирославом Хариною, проводив, заступники головного предсідника Ярослав Пронько і Анатолій Білоцерківський, головний секретар Теодор Миник і його заступник д-р Роман Ричок, головний касир Едвард Попіль і його заступник проф. Степан Віхар та головні контролери Йосип Харина, Катерина Баран, Йосиф Сливинський, Омелян Калата і Йосиф Андрух та редактор „Народної Волі" В а с и ль Верган; Українську Народну Поміч репрезентували: головний предсідник Володимир Мазур, заступник головного предсідника Лев Футала та головний секретар А. Никончук; С У К „Провидіння" репрезентували: головний предсідник о. шамб. Мирослав Харина, духовний опікун о. д-р Константин Бердар, заступник гол. предсідника д-р Олександер Вілик, головний секретар Степан Спринський, головний касир Стефанія Вовчок, головний фінансовий секретар інж. Роман Кравців та головний організаційний референт д-р Ярослав Бернадин. Делеґацію Українського Народного Союзу з уваги на відсутність

(Закінчення на стор. 3-ій)

В Україні продовжуються арешти, суди і репресії

Балтімор (УІС „Смолоскип"). — Третій випуск захалявного журналу з України — „Український Вісник" (ч. III, жовтень 1970 р.), приносить нові вістки про дальші арешти, суди й переслідування на Батьківщині. Все більше національно свідомих українців падають жертвою терору КҐБ. Найбільше число арештованих — це молоді люди, студенти або викладачі, хоч серед них є також робітники й селяни. Їх звичайно звинувачують за ст. 62 КК УССР „в антирадянській пропаґанді й аґітації". Арешти все нових і нових осіб в політичних справах проводяться в різних місцях України — він найбільш зрусифікованого Донбасу аж до Івано-Франківська і Чернівець. В багатьох заарештованих і засуджених знайдено різні самвидавські затеріяли й документи, інших знову заарештовано за зберігання книжок старого видання, ще інших за писання протестів чи передруковування самвидавських статтей.

Третій випуск „Українського Вісника", між іншим повідомляє про такі нові репресії на Україні:

27-31 травня 1970 р. Київський обласний суд засудив Андрія Коробаня на 6 років ув'язнення за ст. 62 КК УССР.

А. Коробань нар. 1930 р. у Василькові поблизу Києва. Ще в 1950 р., маючи всього 20 років і будучи студентом Київського пединституту, він був засуджений на 10 років позбавлення волі за написання протисталінської статті. У 1956 р. він був звільнений, деякий час учителював на Дрогобиччині. У вересні 1969 р. був знову заарештований. А. Коробань мав працювати над великим твором „До питання про національну незалежність України",

(Закінчення на стор. 3-ій)

НТША вшанувало свого патрона Тараса Шевченка науковою конференцією

Ню Йорк. — Продовжуючи традицію Наукове Товариство ім. Шевченка і його Філологічна Секція влаштували тут 13-го березня 1971 р., з участю білоруських і українських п р е л еґентів Шевченківську Н а у к о ву Конференцію в Українському Інституті Америки. Конференцію відкрив директор Філологічної Секції проф д-р В. Лев, а з черги інж. Р Кобринський поінформував про працю НТША за минулий рік, в ділянках науковій, видавничій, організаційній і фінансовій.

Доповіді на цій Конференції виголосили: проф д-р Я. Рудницький на тему „Лірика Шевченка в англійських перекладах". Прелеґент назвав численних авторів, англійських, американських, канадійських ін., починаючи від Морфлі (19 ст.), вказуючи на те, що не всі перекладачі зуміли віддати живого духа Шевченкового слова та краси його поетичних творів. Найкращі переклади поезій Т Шевченка належать, на думку прелеґента, до Андрусишина-Кірпконнелла та до Віри Річ. Наступну доповідь виголосила білоруською мовою проф. д-р Ольга Орехва (яка спеціяльно при-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ІНЖ. ОЛ. КРИНИЦЬКИЙ ПОМЕР У БОФФАЛО

Боффало, Н.И. — У суботу 13-го березня ц.р. тут помер на 50-му році життя відомий громадянин і підприємець, власник інженерської фірми Lake Erie Associates, інж. Олександер Криницький. Смерть наступила несподівано, під час лещетарської прогулянки. Покійний залишив у смутку дружину Гетяну з дому Левицька, синів інж. Бориса, тепер у В'єтнамі, Олександра, студента Massachutetts Institute of Technology і Данила, учня середньої школи та батька і двох братів в Україні. Дата похорону ще не устійнена з огляду на неозначений ще день прибуття сина Бориса із В'єтнаму.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Думки Президента

У розмові з представником „НИ Таймсу" С. Л. Солцбергером 9 березня президент Ніксон висловив багато думок, що з них кожна дає поштовх до рефлексій. Деякі з тих думок не породжують ніяких сумнівів, — наприклад, щодо опозиційного становища Ричарда Ніксона проти неоізоляціонізму, який знаходить собі в сучасному американському політичному світі прихильників як серед ліберальних „голубів", так і серед ультраконсервативних „яструбів". Треба погодитися з Президентом, що географічне положення З'єднаних Стейтів над двома океанами, як і їх мілітарна та економічна сила, їх ідеологія і міжнародна констеляція сил диктують Америці ту лідерську ролю, яка виключає ізоляціонізм. Але доктрина Ніксона звузила ту ролю до уділювання „атомової парасолі" країнам, загроженим комуністичними державами і до допомоги тільки тим, хто сам собі допомагає.

Слушно заявив Ніксон, ствердивши, що так зване опитування рядових громадян різними газетами і спеціяльними установами, як Інститут Геллупа, не може визначати закордонної політики держави. Рядові громадяни керуються настроями і своїми вужчими інтересами, не знаючи всіх фактів з міжнародної ситуації. Величезна більшість американців хочуть якнайскорішого закінчення В'єтнамської війни, і Ніксон міг, задля здобуття популярности, негайно після перебрання влади дати наказ про відкликання з В'єтнаму всіх американських військ. Він має рацію, кажучи, що внаслідок такого наказу престиж Америки занепав би і зросло б у комуністичному та взагалі всьому світі переконання, що ЗСА — країна слаба, з найприкрішими з того наслідками.

Але поруч із своїми правильними думками, Президент висловив думки, які щонайменше — дискусійні. Наприклад, висловивши погляд, що В'єтнамська війна закінчується, він продовжував: „Поважно сумніваюся, чи будемо мати іншу війну. Це, вірогідно, війна остання". Дивно звучать такі слова з уст людини, яка знає історію. Пригадується, як то після першої світової війни багато журналістів і політиків твердили, що вісім з половиною мільйонів убитих та близько 22 мільйонів ранених і винайдення таких нових родів зброї, як летунство і могутні далекобійні гармати, „унеможливлюють" нову війну. І так само на Віденській конференції 1815 року дипломати висловлювали переконання, що наполеонівські війни були „останніми". Правда, від часу Віденської конференції понад півсторіччя тривав мир, але 1871 року таки вибухнула прусько - французька війна. І після першої світової війни прийшла друга з кругло 16 мільйонами смертельних жертв. А коли від часу закінчення другої світової війни ЗСА мусіли вести ще також дві війни — у Кореї й у В'єтнамі, то дуже ризиковно твердити, що це — вже „остання" війна, поруч з одночасним ствердження, що існують дві „суперпотуги", совєтська й комуністична китайська, сама ідеологія яких визначає „експансіоністичний" характер їх закордонної політики.

Нема ніяких даних на те, що комуністична ідеологія в СССР і континентальному Китаї зміниться і що вони вирečуться своїх експансивних амбіцій — збройно експортувати свою революцію та поширювати свої впливи на щораз дальші території. Нема теж ніяких даних, які вказували б на те, що не виникатимуть нові конфлікти у широкому світі, не поставатимуть нові центри міжнародного напруження і потенціяльні загрози для світового миру, такі, як затяжний ізраїльсько - арабський конфлікт.

Одночасно з тією розмовою Ніксона із Солцберґером — секретар оборони Мелвін Лерд потвердив ревеляції сенатора Генрі Джексона про встановлювання большевиками нових викиднів для могутніх міжконтинентальних ракет, і сам Ніксон ствердив, що Америка не може припинити своє зброєння, поки зброїться СССР.

Ніксон має рацію, заявляючи, що атомова війна не принесла б перемоги ні одній стороні і що свідомість цього є найбільшою гальмою для потенціяльного совєтського чи комунокитайського аґресора. Але бувало вже чимало історичних прецедентів, коли держави були просто змушені воювати, бо так вимагала ситуація, без уваги на те, чи їхні уряди хотіли війни, чи не хотіли.

Від часу винайдення дерев'яної довбні і кам'яної сокири, після того лука і стріл прийшли кріси й гармати, але ніяка нова зброя не відстрашувала напасників. Ядрова зброя для масового винищування — найстрашніша з усіх попередніх, але й вона не ліквідує воєнної загрози. А щораз більше вдосконалювання зброї та щораз більше накопичування її невідхильно кінчається — війною.

МЮНХЕН — „МІСТО РУХУ"...

Мюнхен. — „Містом руху" назвав столицю Баварії Гітлер, бо тут створена була перша група його партії, що мала назву „націонал - соціялістична". Цими днями, однак, про події в Мюнхені заговорили люди не тільки в Баварії і в цілій Німеччині, але й у світовій пресі. Здавалося б на перший погляд з дрібної причини, з нічого постало „багато галасу". Але це так здається тільки на перший погляд. Гляньмо на факти.

В лютому місяці бурмістр (по-нашому — „городовий отаман") Мюнхену Ганс-Йохен Фоґель заявив, що не буде кандидувати на цю посаду в 1972 році. 45-літній голова міста, соціял - демократ, має велику популярність у Мюнхені. За Соціял-Демократичну партію голосувало на останніх виборах 64 відс. громадян міста. Коли мешканці довідалися, що Фоґель зрікається бути надалі бурмістром, то при опитуванні громадської думки за нього висловилося 77 відс. мешканців.

Фоґель, як причину свого рішення не кандидувати, назвав небезпечний „ухил" у провідництві соціял - демократичної організації Мюнхену. Комітет одної групи Соціял - Демократичної партії Мюнхену, до якої належить д-р Фоґель, поставив до управи міста такі домагання, які Фоґель назвав нереальними, фантастичними; наприклад, безплатний проїзд у міській комунікації, скасування плати за приміщення і т. д. Окрім того в мюнхенській соціял - демократичній організації з'явилися такі члени, що хотілим мати контакт з комуністами. Це переважно особи, що належать до організації „Молодих соціялістів", яка хотіла б мати свою власну „політичну лінію" і накинути її соціял - демократії з її 300.000 членами.

Фоґель і президія Соціял-Демократичної Партії в Бонні знають, що таких наївних фантастів, які хотіли б вірити в користь від контакту з комуністами, в Соціял - Демократичній Партії небагато, кількасот. Але вони метушаться і подекуди пролазять у комітети соціял - демократичних організацій.

Ці „теоретики" невдоволені програмою Соціял - Демократичної Партії, затвердженою в Ґедесберґу 1959 р. Це програма реформ, розрахована не тільки на робітництво, але й на широкі маси людности. Соціял - демократія хоче бути всенародною партією. Вибори до парляменту від 1959 р. показали невпинний зріст числа виборців, що віддали свої голоси за соціял - демократію. Тому від жовтня 1969 р. Соціял - Демократична партія стоїть на чолі уряду Німецької Федеративної Республіки (в коаліції з лібералами).

Опитування громадської думки в Німеччині показало, що в недавньому часі в суспільстві появилися сумніви, чи соціял - демократія додержується своєї програми з р. 1959, бо провідники соціялістичної молоді висувають кличі незгідні з цією програмою.

Президія Соціял - Демократичної партії в Бонні восени 1970 р. видала вияснення, що соціял - демократія не має нічого спільного з ідеологією та політикою комуністів. Але це не спинило акції деяких елементів яким солодко слухати слово „революція".

Рішення Фоґеля не кандидувати на пост голови Мюнхену було, як він сказав, сигналом для партії, що мусить бути повна ясність, яку небезпеку для майбутности соціял - демократії несе метушня так званих „радикальних елементів".

27-го лютого в Мюнхені відбулася позачергова конференція місцевої соціял-демократичної організації. Було там 216 делегатів. На це зібрання прийшов і почесний голова Баварської Соціял - Демократичної Партії, колишній прем'єр баварського уряду проф. Вільгельм Гегнер. Він має коло 85 років, майже осліп, але духом живий, видющий. Відкриваючи конференцію, Геґнер закликав учасників не допустити, щоб соціял-демократія почала „літати в хмарах". Хто хотів би відсунути такого діяча як Фоґель, той допускається „злочинної глупоти" супроти всієї партії".

Противники Фоґеля закидали йому на конференції самопевність і те, що він своєю відмовою кандидувати на посаду голови міста викликав нервовість („гістерію") в громадянстві Мюнхену.

Коли дійшла черга говорити до Фоґеля, то він зазначив, що члени місцевого партійного комітету вели подвійну гру і „революційними" фразами шкодили впливам партії в суспільстві. Фоґель зазначив, що не можна допустити, щоб теперішній уряд на чолі з соціял - демократами в Німеччині був тільки „епізодом", а це може статися, коли буде порушування програми партії з 1959 року. Бо тоді мільйони виборців, що голосували в 1969 р. за соціял - демократію, від неї відвернулись би.

Після промови Фоґеля відбулося таємне голосування. П'ятьом членам шестичленного партійного комітету конференція висловила недовір'я. Це була велика перемога Фоґеля і всієї партії над хиткими елементами. Незабаром відбудеться нова конференція соціял - демократичної організації в Мюнхені, яка має вибрати нову управу. Сподіваються, що на голову виберуть Фоґеля. Він відкликав свою відмову кандидувати на посаду голови міста Мюнхену. В Мюнхені, „місті руху" знову настане спокій.

П. А.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

В. С-ко

„СИБІР НЕІСХОДИМА"

(1)

Про цей величезний земельний масив, що своєю територією перевищує ЗСА і Мехіко разом узяті, здавна відомо було як при дикий край малих азійських кочових народів і місце заслання противників царату. З історії відомо, що завоював цей край для Москви козак Єрмак наприкінці XYI стол. За совєтської влади Сибір став „країною ЗК" — мільйонів „заключонних", як в скороченні називають в'язнів у концтаборах. Михайло Ломоносов, найбільший російський учений XYIII стол. писав: „Майбутність Росії виросте в Сибіру".

Походження слова „Сибір" виводять з двох татарський слів — „сіб" (спати) і „ір" — країна. Отже, має воно означати „спляча країна".

Під назвою „Сибір: „спляча країна" прокидається" світової слави подорожник і публіцист Ловелл Томас, один з перших американців, якому пощастило добитися дозволу на подорож по тій країні, вмістив у грудневому числі „Рідерс Дайджесту" широкий репортаж. Написаний цей репортаж в основному під аспектом економічним, отже про національний склад населення Сибіру, зокрема про український Зелений Клин, він не згадує.

„Нині Сибір уже не спить, — пише Л. Томас, — ця десята частина всього суходолу нашої плянети стала для Москви головною економічною ціллю". Найбільший поштовх у цьому напрямі зроблено протягом другої світової війни, і тепер Сибір дає приблизно половину всієї продукованої в СССР сталі, залізної руди, вугілля і золота, три чверті міді, третину різного роду інструментів та машин, четверту частину електроенергії, натурального газу, цементу, не кажучи вже про дорогоцінні соболеві та інші хутра.

Тисячі совєтських геологів працюють на Сибіру, розкриваючи щораз нові поклади різних мінералів. За останні роки знайдено 60 нових нафтових родовищ.

Звичайно, більшість території Сибіру закрита для чужинецьких туристів, що їх два мільйони — з них 40.000 американців — відвідали минулого року СССР, бо власне там переводяться атомові досліди і на численних тамтешніх базах встановлено викидні, готові кожної хвилини випустити ракети, націлені на Північну Америку, Китай, Японію і на американські військові бази, розміщені на Пацифіку. Владивосток — найбільш засекречене місто, де знаходиться головна кватира совєтської Тихоокеанської фльоти. На острові Сахаліні постійно стаціонують 100-120 совєтських підводних човнів.

Сибір з його безмежними просторами і підземними скарбами — спокуслива примана для Китаю з його 750 мільйонами людности. Очевидно, в Москві добре пам'ятають слова де Голля, звернені до большевиків: „китайці виженуть вас з Сибіру".

„Дивлячись з літака вниз, — пише Ловелл Томас, — я був вражений його неуявними розмірами. Він простягається від вкритої споконвічною кригою вершини світу почерез південно - центральну Азію, охоплюючи сім кліматичних зон.

Три чверті Сибіру вкриті тайгою, що простягається на 3 000 миль. Його дві найбільші ріки — Єнісей і Лена — могли б продукувати більше електричної енергії, як усі ріки ЗСА разом узяті. Озеро Байкал — найбільший у світі збірник прісної води, що має 400 миль довжини і 50 миль ширини. Унікальною асфальтованою дорогою в СССР є 40-милева дорога до Байкалу з Іркутська (500.000 населення), що її збудували перед плянованою візитою Айзенгавера, яку відкликано після інциденту з розвідчим літаком У-2. Ця дорога й тепер має назву „Гайвей Айзенгавера".

Збудована в 1964 р. над рікою Ангарою протягом 7 років у центральному Сибіру т. зв. Братська гребля коштувала 760 мільйонів долярів і продукує 4.5 мільйона кіловатів. Будували її здебільша політичні в'язні і комсомольці — „ентузіясти соціялістичного будівництва". Робітники мешкали взимі у шатрах при температурі, що спадала іноді до 65 ступнів під нулем за Фаренгайтом. При такому неймовірному морозі у багатьох робітників тріскали у вухах барабанні перетинки, а при доторку до металу шкіра „прикипала" до його поверхні. Ця гребля постачає електроенергію алюмінійовому заводові, паперовій фабриці і численним іншим підприємствам. Населення новозбудованого м. Братська — 180.000 осіб.

Останнім часом із загостренням боротьби проти опозиційно настроєних до режиму елементів до Сибіру знов прибувають ешелони в'язнів, використовуваних для його „освоєння". Місто Якутськ і численні інші райони Сибіру знову стали теренами широкого застосування невільничої праці. Нібито „зліквідовані" за Хрущова табори переповнені совєтськими рабами, число яких перевищує мільйон.

Л. Томас пише, що про тюрми для криміналістів-убивців, злодіїв, спекулянтів — охоче розповідали йому совєтські урядовці, але вони рішуче заперечували, що в Сибіру ще існують концтабори. „Звичайно, — пише він, — це неправда. Підпільна преса в СССР і вірогідні звідомлення осіб, що втекли на Захід, документально стверджують їх існування. Кожний, хто подорожує по Сибіру, не раз чує від припадкових знайомих про посилення політичного терору.

(Закінчення буде)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: д-р Михайло Данилюк

НАГЛІ БОЛІ У ГРУДЯХ

Наглі й сильні болі у грудях, які супроводяться також помітним притупленням віддиху, а то й просто неспроможністю нормально дихати, можуть поставати незалежно від серця. Як ми вже не раз писали, в більшості випадків болі у грудях — це ознака серцевої недуги, анґіни пекторіс (стенокардії), а сильні болі часто означають серцевий удар. Але бувають подібні болі, такі ж сильні та грізні, які нічого спільного з недугою серця не мають.

Пригадаймо із загальної анатомії грудної клітки: в цій порожнині людського тіла, крім серця, є також легені — права і ліва, великі судини, передусім аорта, що відводить кров із серця до системи артерій, стравохід, а також ряд додаткових залоз, оболонок і т. д., які необхідні тим органам.

Тож кожний окремий орган у грудній клітці або його додаткові частини можуть мати свої ненормальності та занедужання, а з тим і давати болі. Але в більшості випадків вони, якщо не брати до уваги самого серця, розвиваються повільніше, як, наприклад, недуги стравоходу, запалення легень тощо. Раптові ж і сильні болі, внаслідок яких людина може навіть знепритомніти, виникають здебільша при тромбозі одної з легеневих судин, що приводить до інфаркту легені, та при раптовому прориві легеневої тканини, який приводить до т. зв. пневмотораксу.

Про тромбозу або замкнення легеневої судини згустком крови ми вже свого часу писали. Явище це часте при „мандруванні" згустків крови із жиляків аж до легень, і про нього ми докладніше згадуємо у нашому „Лікарському Довіднику". Тепер нас цікавить пневмоторакс, який є другим важливим прикладом раптового і поважного занедужання.

Назва „пневмоторакс" складається із двох грецьких слів „пневмон" і „торакс", що означають „повітря" і „грудну клітку". Отже, характеризується він наявністю повітря у грудній клітці. Здавалося б, у цьому нічого особливого нема, адже повітря є у легенях ввесь час, ним дихаємо і т. д. Але йдеться тут про щось інше: про наявність повітря там, де воно зайве.

Дихаємо ми легенями, але нормальне дихання — вдих і видих — можливе завдяки цілому комплексові механізмів, що реґулюють наше дихання. Сама ж техніка дихання можлива завдяки праці численних м'язів грудної клітки діяфрагми, а також завдяки неґативному атмосферичному тискові між оболонками легень і самою грудною кліткою. Легені обгорнені слизькою оболонкою - плеврою і творять ніби замкнений мішок. Стінки грудної клітки всередині вистелені такою ж плеврою, а між плеврою легень і плеврою грудної клітки є порожнеча з неґативним тиском. Завдяки цьому наші легені здібні легко розширятись, набираючи в себе щораз нове повітря. Коли б неґативного тиску між двома плеврами не було, то при вдиханні повітря треба було б значною силою роздувати легені м'язами, щоб вони набирали свіже повітря. Такі труднощі дихання відомі у випадках запальних процесів — плевритах, коли порожнеча заповнюється рідиною або гноєм, при серцевих застоях, коли вона заповнюється водою і т. д. Але є ще й інші можливості.

При пораненні легень, коли і плевра, що обгортає легені, і сама поверхня легень „продіравлюється", — повітря легко переходить із легень у порожнечу між плеврами. Це тим більше, що там існує неґативний тиск. В таких випадках ця порожнеча фактично наповнюється повітрям, втрачає неґативний тиск, а легеня з тієї сторони сильно звужується, сплющується і фактично перестає по тій стороні працювати. Одначе, бувають і такі випадки, коли поранення грудної клітки нема, а легеня тріскає, даючи таку саму картину пневмотораксу з усіма його симптомами. Найчастіше такі спонтанні прориви легень бувають у людей, які хронічно кашляють, маючи емфізему, хронічні бронхіти, курячи багато цигарок, вдихаючи повітря з різними газами або випарами.

Явище це постає нагло: при сильній атаці кашлю або значному напруженні, людина раптом відчуває майже нестерпний біль у грудях, зокрема по стороні прориву, блідне, їй важко дихати, вона обливається холодним потом, іноді непритомніє. Повний спокій і дуже поверхове дихання дають хвилеве заспокоєння, але кожний рух або глибший віддих спричиняють негайно гострий біль. При цьому тиск крови спадає, шкіра згодом синіє, пульс прискорюється і наступає повний шок. Симптоми тим сильніші, чим більший прорив у легенях і чим більше вийшло повітря у порожнину між плеврами.

Вправний лікар негайно розпізнає ситуацію, а особливо з того, що легеня з ураженого боку майже абсолютно не працює. Допомагає рентґенівська знімка, яка показує сплощення легені та вільне повітря у грудній клітці. Майже в усіх випадках, а особливо у важчих, оперативне втручання необхідне. Звичайно, операція легка і проста: у грудну клітку заправлюється відповідну трубку, якою випомповується зайве повітря та тримається неґативний тиск у клітці, аж поки легеня загоїться. Деякі випадки вимагають складнішої операції, при якій необхідний розріз грудної клітки. Але яке б лікування не було, воно завжди вимагає негайної лікарської допомоги, стаціонарного лікування у шпиталі, часто фахівців легеневих операцій. Прогноза для такої людини після операції завжди добра, зокрема тоді, коли вона ще й переходитиме відповідне лікування, щоб запобігти розвиткові недуги, що спричинила тріснення легені.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УССР

Чим займається „міністерство культури УССР" — розповідає газета „Культура і Життя" з 28 лютого: „Наказом міністра культури Р. Бабійчука затверджено заходи по обговоренню та роз'ясненню Директив 24-го з'їзду КПСС по п'ятирічному плану розвитку народного господарства на 1971-1975 роки".

Любов Дражевська

ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА КЕДРОВСЬКОГО

(6)

Кедровський розіслав до всіх військових начальників і на всі мобілізаційні адреси телеграми про мобілізацію до Української Республіканської Армії, підписавши її: „За штаб українських військ полковник Кедровський". У відповідь на телеграми і заклики до штабу почали підходити повстанці, прибували старшини. У Білій Церкві, в Січовім Коші їх формували у військові частини і відправляли на фронт до Січових Стрільців, а потім до Чорноморського Коша. Частину старшин призначали військовими комендантами в окремі повіти. Околишні селяни доставляли харчі.

Облога Києва затяглась. У повстанських частинах почався розклад і дедалі частіше траплялось, що новоприбулі повстанці зникали із виданою їм одежею і зброєю. Кедровський пише, що він вирішив відразу взяти твердий курс на заведення військової дисципліни, щоб боротися із свавільством отаманів, що вже тоді почали з'являтися. Він дав наказ розстрілювати дезертирів, що тікали з дійової армії. Але повну підтримку мав лише збоку Січових Стрільців і начальника першої (оперативної) управи, Василя Тютюнника. Більшість Головного Штабу не мала твердої руки.

Ударили морози з вітрами. Кедровський то урядував у своєму вагоні-канцелярії з вибитими шибками, то керував виробляням „солом'яних панцерників" з вагонів (паралельно до стін всередині ставили шпали, а порожнечу засипали піском, землею і жужіллю, щоб кулі не пробивали), то допомагав збирати кулемети. У напруженій безперервній праці В. Кедровський відмахувався від інфлюенци, що його розібрала. Як він пише, тоді кожний залишався при роботі, поки міг ходити. Та врешті він не зміг ходити: непритомний лежав із крупозним запаленням легень. Його відвезли до шпиталю у Вінниці, і він, прийшовши до свідомости на 15-ий день, дізнався, що Директорія уже в Києві.

Після Різдва Кедровський приїхав до Києва. Ще ледве ходив. При першій зустрічі Петлюра скаржився, що не має досить певних і здібних до віповідальної праці людей. Просив Кедровського якнайшвидше братися до праці в Головному Штабі, куди його призначили помічником начальника. Кедровський оповідає, як за Директорії розв'язувалась стара, як світ, колізія: співпраця начальників, призначених новою владою, з підлеглими, що служили при попередніх владах. З сумом відзначає кволість центральної влади, народження і буяння отаманщини.

Хвороба ще давалася Кедровському взнаки. На похороні Січових Стрільців, що загинули в бою під Мотовилівкою і що їх поховали у братській могилі на високобу березі Дніпра, Кедровський знову застудився. Не міг бути на жадному засіданні Трудового Конгресу. Лікарська комісія знайшла легені в такому стані, що рекомендувала Кедровському негайно виїхати десь на південь. Він відмовився лишити активну працю, тоді Петлюра придумав вихід: запропонував Кедровському поїхати в складі посольства УНР до Туреччини, як військовий представник.

∴

25-го січня 1919 року Кедровський разом із дружиною вирушив із Києва в складі посольства УНР до Туреччини. Послом був Олександер Лотоцький. Їхали не через Одесу, де було військо Антанти, а через Станиславів - Будапешт -Відень. Приїхали до Відня 14 лютого. Тут була змушена зупинка. О. Лотоцький виїхав до Праги, щоб там дістати від французів візи до Царгороду, але справа затяглась. Місяць проминув у чеканні на візи. Тоді почалось чекання на полагодження справи із грішми, бо 15 березня австрійський уряд наклав арешт на всі державні українські фонди.

В. Кедровський пише, що члени посольства оглядали Відень, разом з голодними австрійцями їли капусту в ресторанах, бо це була тоді там єдина страва, діставали хліб в українській станиці для полонених. Ловили відомості про стан на Україні, нервувались і журились. В. Кедровський огірчувався станом української інформації закордоном: брак одностайности знецінював її. Голова українського пресового бюра у Відні, буковинець Бриндзан, запропонував Кедровському написати його погляд на сучасну ситуацію на Україні, щоб бюро поширило його писання у формі інтерв'ю. У спогадах Кедровський подає текст цього інтерв'ю, виданого англійською та французькою мовами під назвою „Війна на Україні і большевизм". Тут Кедровський підкреслив подвійний характер боротьби на Україні: одночасно з большевизмом і з імперіялістичними зазіханнями Росії та Польщі.

Здоров'я Кедровського покращало. 23 березня він передав Петлюрі через кур'єра листа, що хоче повернутися на Україну до Армії. 29 березня записав до щоденника: „Я вже остаточно вирішив їхати до Армії. Не буду чекати від Петлюри інструкцій, бо бачу з оповідань переляканих утікачів, що там катастрофічний стан. Ліпше загинути в армії, ніж гнити тут між цими скиглунами, що все на когось нарікають . . ."

О. Лотоцький сказав Кедровському, що це його діло рішати, бо Кедровський військовик і знає, що треба робити.

∴

Від травня до грудня 1919 року Кедровський був головним державним інспектором Української Армії. Історію постання інспектури та свою діяльність у ній Кедровський детально описав у мемуарах „1919 рік", друкованих у „Свободі" в 1929 році. Про працю інспектури він також писав у серії статтей „Боротьба з погромами на Україні", друкованих у „Свободі" в 1933 році.

Він пише, що 6 квітня 1919 року виїхав з Відня на Україну. 18 квітня зустрівся у Рівному з Петлюрою: „Він за цей короткий час, що я його не бачив, постарівся і став ще більше вимученим". Зразу рушили на фронт. По дорозі говорили: „Сумно і тяжко було від оповідань Симона Васильовича. Лишився сам. Всі повтікали, коли почалися невдачі . . ."

Навколо хаос, отаманщина. У Директорії вся територія — кілька повітів, майже вся Україна під большевиками.

(Далі буде).

ВСІ НА ОБОРОНУ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА!

Прийшов час, коли ми не можемо дальше бути байдужими до долі наших братів на Україні. Розпочаті протестні акції слід посилити і поширити серед цілої української спільноти на чужині.

Кожний українець на чужині повинен включитися в оборонну акцію:

— боронім незаконно засудженого ВАЛЕНТИНА МОРОЗА і всіх українських політичних в'язнів!

— домагаймось амнестії для українських жінок — членок Українського Червоного Хреста — Зарицької, Гусяк, Дідик!

— вимагаймо таких прав для українського народу, які мають чи повинні мати всі народи світу, згідно зі статутом Об'єднаних Націй!

ПОШИРІМ НАШУ ОБОРОННУ АКЦІЮ НА ФОРУМ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ!

Висилаючи петицію до ОН, докажім нашу підтримку українського народу в боротьбі за свободу!

Нехай не буде серед нас ані одного українця, який би не підписав і не вислав залученої чи подібної петиції до Ю Танта.

Збираймо підписи під петиціями серед чужинців у країнах нашого поселення!

Масовість висилки цих і подібних звернень буде доказом нашої національної і державницької зрілости перед чужинним світом, перед українським народом на Рідних Землях і перед нами самими на чужині!

Звертайтесь до „Смолоскипа" за окремо видрукованими петиціями.

Збирайте підписи і масово шліть Ваші звернення до ОН.

УКРАЇНСЬКА ІНФОРМАЦІЙНА СЛУЖБА СМОЛОСКИП

Нижче поданий лист проситься вирізати, підписати і вислати до Генерального Секретаря ОН - Ю Танта або переписати і зібравши відповідну кількість підписів вислати до ОН. Бажаючих просимо звертатись до „Смолоскипа" за окремо видрукованими петиціями і збирати під ними підписи.

The Honourable U Thant
Secretary General of the United Nations
United Nations
New York, N.Y. 10017

Excellency:

I am concerned with the growing persecution of Ukrainian writers, students and intelligentia by the government of the USSR.

Ukrainians are sentenced to long years of imprisonment for defending the right of the Ukrainian people to choose their own way of life, for voicing their protest against Russification and against the planned destruction of the Ukrainian cultural heritage.

We urge you to defend the Declaration of Human Rights which is constantly violated by the government of the USSR and to voice your protest against the inhuman treatment of many non-Russian nationalities in the Soviet Union.

We ask you to explore all possibilities to urge the Soviet government:

1. to review the case of Valentyn Moroz sentenced on November 20, 1970 to nine years of imprisonment for his beliefs and convictions; to review the cases of Ukrainian writers Svyatoslav Karavansky, Ivan Sokulsky, Mykola Kulchynsky, Mykhaylo Masyutko, Zynovy Krasivsky and Mykhaylo Horyn'; to review the cases of Ukrainian lawyers Ivan Kandyba and Lev Lukyanenko, and of all other political prisoners and to permit them an open trial in the presence of United Nations representatives,

2. to grant amnesty to Ukrainian women, members of the Ukrainian Red Cross during World War II — Katheryna Zarytska, Halyna Didyk and Odarka Husyak who already spent over twenty years in solitary confinement and concentration camps,

3. to give Ukrainians and other nationalities in the USSR the same political, national, religious and cultural rights which all nations possess or should possess according to the Declaration of Human Rights and the Charter of the United Nations.

Respectfully yours,

....

Address: ....

Щоби мати облік скільки осіб вислали цей лист до Генерального Секретаря ОН Ю Танта, проситься цю частину виповнити і вислати на таку адресу „Смолоскипа": SMOLOSKYP, U.O. Box 6066, Baltimore, Md. 21231, USA

Ім'я і прізвище: ______________________

Адреса: ______________________

я підписав і вислав петицію до Ю Танта дня: ______________________

В Україні продовжуються арешти, суди і репресії

(Закінчення зі стор 1-ої)

мав написати статтю „Шевченко й Україна", „Основи марксизму і сутність більшовизму", а також „Пропаганда і агітація в системі більшовизму". Головною причиною арешту й засудження А. Коробаня мала бути виготовлена ним програма соціяльних реформ і розв'язання національної проблеми в СССР.

На початку червня 1970 р. в Донецьку був заарештований викладач медичного інституту, кандидат медичних наук Іван С. Сук. І. Сукові приблизно 45 років. В інституті викладав російською мовою, українську вживав лише в дуже вузькому колі приятелів. Мав бути знайомий з київськими письменниками. По справі І. Сука були зроблені обшуки в донецьких літераторів Міщенка і В. Захарченка. При обшуках каґебісти мали знайти „Хроніку опору" В. Мороза. Протестуючи проти сваволі каґебістів, молодий поет Василь Стус звернувся окремим листом до О. Гончара, Ф. Овчаренка і О. Ляшка.

У червні 1970 р. у відомого літературного критика, кандидата філологічних наук, старшого наукового працівника Інституту літератури АН УССР Віктора Іванисенка було зроблено обшук. На підставі доносу, Іванисенко мав мати самвидавівські видання, а його дружина, теж працівник Інституту літератури, мала їх передруковувати і переховувати на роботі. Під час обшуку знайдено у нього твори Солженіцина і ряд статтей українського і російського самвидаву. Іванисенка виключено з партії.

Київське видавництво „Молодь" зазнало в останніх роках великих ударів. Ще передше було усунуто з праці у видавництві І. Дзюбу, Ю. Бадзя та інших, а в 1969 р. — за „лібералізм" директора видавництва Богдана Чайковського і його заступника Віла Гримича.

Видана видавництвом „Молодь" збірка поезій його працівника молодого поета Петра Засенка „Князівство трав" була вилучена з продажу і конфіскована, а самого поета звільнено з роботи.

У видавництві „Дніпро" було викинуто із пляну збірник перекладів із французької поезії через передмову до збірника Михайлини Коцюбинської.

В Дніпропетровську дальше ведеться наклепницька кампанія проти вже засуджених молодих поетів — Івана Сокульського та Миколи Кульчинського. Об'єктом нападок став шофер Олександр Кузьменко, який збирав Шевченкіяну.

У Львові постійно викликають на допити до КҐБ місцевих студентів, викладачів, письменників, навіть робітників. Під загрозою репресій їх зобов'язується нікому про ці виклики не говорити. В часі одних таких допитів каґебіст побив Ліду Ланько, студентку заочного філологічного факультету.

У Львові російські хулігани побили українця з Польщі Любомира Мазурака, який увечері проходжувався містом зі знайомою студенткою медінституту Лесею Стадник і розмовляв з нею українською мовою.

Під сильною пресією знаходиться дружина С. Каранського, науковець-мікробіолог в Одеському медичному інституту Ніна Строката. Від неї вимагають зректися свого чоловіка.

В 1969 р. в Тернополі було засуджено на 4 роки ув'язнення двох молодих хлопців з вищою освітою — Левка Гороховського та Михайла Симончука.

Верховний Суд РСФСР розглянув наприкінці травня 1970 р. касаційну справу С. Караванського та скаргу його адвоката В. В. Ромма. Суд затвердив повністю вирок Володимирського облсуду (квітень 1970 р.), за яким в сумі двох засуджень Караванський має відбути в ув'язненні 30 років.

Стало відомим, що серед кримінальних в'язнів в різних концтаборах СССР перебуває багато „покутників". „Покутники" — це релігійна група, в більшості з греко-католиків, які відмовляються працювати на державу, якщо ця держава не українська, щоб цим способом нести покуту за національні нещастя України.

До концентраційних таборів в Мордовії перевезено українських політичних в'язнів Степана Бедрила, Івана Сокульського, Миколу Кульчинського, Миколу Коца, Володимира Василика, Олександра Назаренка та Василя Кондрюкова.

УКРАЇНСЬКІ БРАТСЬКІ СОЮЗИ ОБМІРКОВУЮТЬ МОЖЛИВОСТІ І ФОРМИ СПІВПРАЦІ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

головного предсідника Йосипа Лисогора, який попереднього дня виїхав до Риму в місії від Світового Конгресу Вільних Українців, очолював заступник головного предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан і в ній, крім нього, взяли участь: головний секретар д-р Ярослав Падох та головний касир дир. Петро Пуцило і ред. Антін Драґан.

Після короткої зустрічі і привітання в Головній Канцелярії УРСоюзу, перейдено до готелю, в якому УРСоюз гостив учасників конференції обідом. Відкрив конференцію, вітаючи її учасників, п. Антін Батюк і він, після молитви, яку провів о. д-р К. Бердар, та після обіду, виголосив першу доповідь: „Чи потрібні спільні наради українських братських Союзів в Америці і Канаді". Другу доповідь мав, у заступстві неприявного головного предсідника УНСоюзу Йосипа Лисогора, ред. Антін Драґан на тему: „Чи можлива співпраця між українськими братськими Союзами в Америці і Канаді". Третю доповідь виголосив представник „Провидіння", його головний секретар Степан Спринський на тему: „Якою повинна бути співпраця між українськими братськими Союзами в Америці і Канаді". Цикл доповідей закінчив головний предсідник Української Народної Помочі Володимир Мазур, доповідаючи на тему: „Будучність українських братських Союзів в Америці і Канаді". Після доповідей відбулася оживлена дискусія на заторкнені в доповідях теми співпраці між українськими братськими Союзами. Ніхто з доповідачів і дискутантів не квестіонував можливостей і потреби такої співпраці, цілком навпаки, всі потверджували її потребу і необхідність в найкращому інтересі їх самих та всієї української спільноти. Така співпраця в поодиноких ділянках, зокрема в громадській, вже від довгих років існує. Проблемою є, чи і до якої міри можна ще наладнати таку співпрацю в братерсько-запомоговій та інших ділянках статутової активности цих Союзів. Видвигнено цілий ряд думок і конкретних пропозицій, які мають бути оформлені окремою комісією та обмірковані і евентуально схвалені на черговій конференції. Під час нарад В. Сохан, д-р Я. Падох, Л. Футала, д-р О. Білик та Т. Миник видвигнули і запропонували, щоб у заплянованій спільній декларації конференція Союзів зайняла рішучо прихильне становище в справі патріярхального завершення Української Католицької та Української Православної Церков. Наради закінчено молитвою, що її провів о. шамб. Мирослав Харина.

РАДА ДИРЕКТОРІВ УККА ВИСЛУХАЛА ЗВІТІВ І ПРИЙНЯЛА ВАЖЛИВІ ПОСТАНОВИ

(Закінчення зі ст. 1-ої)

поручали, щоб більше громадян та організацій передплачували „Український Квартальник", який є головною постійною друкованою трибуною української зорганізованої громади перед зовнішнім світом. — Фінансовий референт П. Пуцило пред'явив прелімінар нового бюджету. У висліді ділової дискусії схвалено його у висоті 135,000.00 дол., при чому підвищено передбачену суму Українського Народного Фонду до 100,000.00 дол., підвищено дотації до 3,500 дол. та схвалено 1,300 дол. на літературну нагороду за найкращий твір про Лесю Українку. Признано дотацію 2,000.00 дол. на Секретаріят СКВУ. Мґр І. Базарко підкреслив заслуги Відділів УККА у збірці УНФонду та навів цікаві порівняльні цифри про жертвенність інших національних груп в Америці. — Після короткої палкої дискусії прийнято з'ясоване о. шамб. Хариною становище Екзекутиви, щоб не переводити на Дирекційній Раді дебат над ситуацією в Українській Католицькій Церкві та виждати до повороту з Риму делеґації Секретаріяту СКВУ. Тоді Екзекутива прийме відповідні постанови, а якщо вважатиме за доцільне — скличе для цієї справи надзвичайну конференцію Дирекційної Ради. — Після приєднання до такого становища референта церковних справ в Екзекутиві, д-ра Б. Шебунчака, д-р І. Скальчук зрікся свого первісного внесення на переведення негайної дискусії про ситуацію в УКЦеркві. — Проф. Л. Добрянський поінформував про свої заходи на терені Білого Дому й Конґресу, як теж в Об'єднаних Націях. Звернув увагу на залежність проблематики національних груп в ЗСА від таких міжнародних подій, як переговори ЗСА з СССР про обмеження зброєння, 24-ий Конґрес компартії СССР і т. п. Апелював, щоб американсько-українські громадяни в більшій мірі, як дотепер вимагали листовно від своїх конґресменів і сенаторів, щоб ті підтримували прихильні для справи поневолених народів та зокрема українців — існуючі в Конґресі внесення. Мґр І. Базарко інформував про заходи в справі ув'язненого в СССР Валентина Мороза. Голова СУА інж. Стефанія Пушкар доповідала про заплановану велику маніфестацію в честь Лесі Українки з нагоди 100-річчя її народин. Маніфестація має відбутися 19 вересня ц.р. в Клівленді під тамошнім пам'ятником Лесі Українки. Маніфестація має мати загально-громадський і крайовий характер, з охопленням всієї зорганізованої української громади в Америці. Перед засіданням Дирекційної Ради відбулося в тому самому дні засідання Екзекутиви.

Ділимось з Рідними, Приятелями і Знайомими сумною вісткою, про смерть нашого Улюбленого ЧОЛОВІКА І БАТЬКА

МИХАЙЛО ДОРОШ

народився в місті Устріки Долішні, Зах. Україна, проживши 49 років,

помер по тяжкій недузі дня 6-го березня 1971 р. в Ірвінґтоні, Н. Дж., похоронений 9-го березня 1971р. на цвинтарі Галивуд в Юніон, Н. Дж.

Покійний залишив горем прибитих Дружину, Доньку, 2 кузинів в Канаді, 1 кузинку в Арізоні і 1 в Австралії, Маму, 4 сестри і брата на Україні.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ПАРАНЯ — дружина
МАРУСЯ — донька

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

СВ. П. ЕВДОКІЇ ЗУБЕНКО

в неділю, 21-го березня 1971 року

зараз після Служби Божої буде відправлена

ПАНАХИДА

в КАТЕДРІ СВ. ВОЛОДИМИРА
160 Захід 82 вул. в НЮ ЙОРКУ

Просимо Друзів і Приятелів помолитись за вічний спокій Її душі.

Родина КЛОКОВИХ

Замість квітів на могилу б. директора і професора Зальцбурзької гімназії

сл. п. МИХАЙЛА БАЧИНСЬКОГО

складають 15.00 долярів б. учні цієї ж гімназії на цілі НТШ в ЗСА.

Іванна СІРА-БІЛИК
Оксана КРАЙКІВСЬКА
Любомир КУРИЛКО

Надійні гороскопи мистецького турне „Ритм України"

Підготова до турне кубанських козаків і добірних артистів-солістів з „Ритмом України" по Північній Америці, проходить у 15-ти містах з непослабленою пильністю та старанністю. Мистецьке оформлення афішів, летючок, програми, фотостатів до преси, виготовив відомий мистець, проф. стейтового університету „Бракпорт Коледж", Володимир Пилишенко, відомий під мистецьким псевдоніном — „Мірко". Його козак у танку з піднесеною шаблею, говорить про невмирущість нашого незламного народу, про його культуру, якою рідко хто з народів світу, ледве, чи може почванитися, зокрема, коли ходить про танок. Задум, Українського Відділу Головної Управи ПАБНА, випровадити українську людину на сцени великих міст, знайшов прихильну оцінку в колах Екзекутиви Фонду Катедри Українознавства, зваживши важливість справи, Екзекутива ФКУ рішила перебрати на себе фінансовий тягар до підготови турне, з якого чистий дохід призначений на встановлення дальших двох катедр та інституту у Гарварді.

Надзвичайно прихильний резонанс знайшла ця ідея по-серед студентів. Вони самі, без окремої спонуки, добровільно зголошують свою поміч. Студент Володимир Курило у Бінгемтоні зголосив свою готовість адмініструвати концерт „Ритму України", Юрій Павлічко у Рочестері зголосився перебрати реклямову сторінку (афіші та летючки) по цілому місті, студент Василь Корнило та другі також готові до послуг. Мені виглядає, що не є воно так зле з нашими українськими студентами, якщо ми потрапимо їх відповідно зацікавити. У цьому випадкові, приявність українських артистів на сценах великих театрів, як бачимо, імпонує їм, наповняє їхні молоді душі гордістю за своє, щось високе, гарне та взнеслє, таке, яким вони могли б почванитися перед своїми колегами-студентами не-українського походження і, саме „Ритм України", як виглядає, буде їм по-душі.

Українська людина, зрадіє, коли побачить своїх, українських артистів, на сценах великих театрів. Кубанські козаки в складі: Василя Коваленка та братів Миколи й Олександра Кумпанів, у своєму турне по цілому світі, в авреолі блискучої слави, появляться тут, у Північній Америці.

Славна наша співачка, Галина Минаїв Андреадіс, відома не тільки своїй українській публіці по багатьох країнах нашого поселення в Аргентині, Канаді, Америці, Европі, але відома також там і чужинній публіці, яку чужинецька преса зве „співачкою співаків", або порівнює її до Марії Мелібран, візьме участь у цьому виїмковому турне.

Рома Прийма-Богачевська, — українська прима-балерина, славний український хореограф, виступала роки назад по великих сценах столичних міст багатьох країн; дано їй віденською пресою епітет „Дер Геллен-де Штерн", суперлятивні оцінки у своїх та чужих, бере також участь у цьому великому турне.

Марія Цісик, проф. музики у стейтовому університеті в Бінгемтоні, Н. Й., кандидат на докторанта, блискуча піяністка, перебрала музичний супровід першої частини „Ритму України".

Тадей Комар і його оркестра, славнозвісна по цілій Канаді, з Вінніпегу, Манітоба, прибуде до ЗСА, щоб музично асистувати кубанцям у їхній другій частині програми, яку вони виконують без зупинки повних 45 хвилин.

По всіх 15-ти містах, буде тільки один виступ, тому, радимо всім тим, які бажають побачити та почути „Ритм України", подбати про квитки вчасно, бо зацікавлення серед чужинців доволі велике, як досі ми мали змогу збагнути та перевірити.

Борис Губка,
керівник турне

„Україна на порозі 2000 року" темою панелю ТУІА

(Закінчення зі ст. 1-ої)

згідно ствердили, що до 2000 року не буде третьої світової війни, а деякі з них підкреслили, що будуть продовжуватися малі війни, тому й не може бути мови про мир у 2000 році. Більшість панелістів висловила своє переконання, піддержане досвідом теперішніх подій, що український нарід не лише збереже свою мову, культуру і свою етнічну масу, але скріпить їх так, що відграватиме значно більшу ролю у світі в 2000 році. Без передбачування світового конфлікту, учасники панелю в більшості бачили Україну в кращому положенні, як тепер, чи то внаслідок еволюції внутрі СССР, чи теж шляхом постепенного розкладу і розчленування совєтської імперії. В панелістів пробивалася віра в здорову українську людину біологічно і морально, а один з панелістів відвигнув думку ідеї українського гуманізму. Були теж турботливі голоси, які підкреслювали небезпеки дальшого забруднення довкілля в Україні та вичерпування природних багацтв України, але і тут перемагала віра в життєздатність української людини та її спроможність зберегти себе. Після відповідей панелістів на заздалегідь підготовані питання слухачі поставили панелістам декілька додаткових запитань. Дискусійне засідання відкрив на початку інж. Зеновій Салевич, організатор цієї вдалої імпрези, а закрив її подякою панелістам та слухачам за участь голова Товариства Українських Інженерів Америки інж. Володимир Гнатківський. Після закінчення дискусійного вечора панелісти і слухачі ще довго обмінювалися думками при чайку і перекусці.

Два українські лінґвісти взяли участь в міжнародному з'їзді

Гейнзвил, Флорида. В днях 17 - 20 лютого ц. р. відбувся тут при Університеті Флориди перший Лінґвістичний Симпозіюм, темою якого було „Застосування породжуючої теорії мовознавства в описуванні і навчанні романських мов".

Учасниками цього наукового з'їзду було 80 лінґвістів, професорів університетів з Франції, Нікарабве, Мехіко Канади, Еспанії і ЗСА, між ними двох українських професорів — д-р Едвард Бурштинський з Торонтонського Університету і д-р Богдан Сацюк з Університету Флориди.

Д-р Богдан Сацюк, Асистент Професор лінґвістики та еспанського і португальського мовознавства на місцевому унівеситеті, був організатором цього симпозіюму разом з д-ром Жаном Касаґрандом, Асистентом -Професором лінґвістики та французького мовознавства. Проф. Сацюк і проф. Касаґранд керували першою сесією симпозіюму та виступили з короткими доповідями про дотеперішній розвиток в ділянці зв'язку між породжуючою лінґвістикою та романськими мовами.

Симпозіюм складався з восьми сесій, на яких відчитано і продискутовано 24 наукові праці. Проф. Сацюк був предсідником і модератором фонологічної сесії другого дня з'їзду.

Предсідником і модератором фонологічної сесії третього дня нарад був д-р Едвард Бурштинський, асистент Професор лінґвістики і французького мовознавства в Торонтонському Університеті. Проф. Бурштинський, б. ректор Інституту Св. Володимира в Торонті (1968 — 1969), а від 1969 р. член Ради Директорів цієї інституції, є тепер головним редактором „Канадійського Лінґвістичного Журналу".

Рік тому проф. Сацюка вибрано членом Екзекутиви Південносхідньої Американської Лінґвістичної Конференції на роки 1970 - 1973.

У зв'язку з його стараннями недавно включено чотири курси з української мови до лінґвістичної програми Університету Флориди. Два з них початкуючі, другі два - курс з фонології і курс з синтакси - є для магістрантів і докторантів з лінґвістики. Кілька студентів виявило зацікавлення і бажання брати ці курси в наступному академічному році.

НТША вшанувало свого патрона Тараса Шевченка науковою конференцією

(Закінчення зі ст. 1-ої)

їхала в цій цілі з Мишиґену), на тему „Шевченко в білоруській літературі". Доповідь складалася з трьох частин: з опису життя і творчости видатного білоруського поета, основоположника нової білоруської літератури, Янка Купали, з його перекладів Шевченківських поезій та вкінці з поезій Купали у честь і пам'ять Тараса Шевченка. Прелеґентка згадала, що обох поетів єднає ідея національного визволення народу та любов до батьківщини. Прелеґентка порівнювала поодинокі уступи Кобзаря, що їх відчитував проф. Лев, з перекладами білоруського поета, щоб виказати майстерність слова Я. Купали та його пієтизм для Пророка братнього українського народу. На закінчення Конференції проф. д-р Г. Лужницький доповідав на тему „Глибина любови до батьківщини у Т. Шевченка", порівнюючи у творах Шевченка любов матері до дитини та любов до батьківщини. Прелеґент ствердив, що Шевченко найвище ставив у своїх творах любов і посвяту для батьківщини та таврував, як найважчу провину, злочини і зраду рідного краю. Конференцію закрив проф. д-р В. Стецюк. З нагоди цієї Конференції влаштовано виставку найновіших видань НТШ.

Засідання Головної Управи Організації Оборони Лемківщини

Чергове засідання Головної Управи Організації Оборони Лемківщини відбулося 27-го лютого ц. р. в домівці УНД в Ню Йорку з участю біля 30 членів з різних відділів. Його відкрив Голова ООЛ проф. д-р І. Гвозда. Він і познайомив присутніх із станом Організації за останній період, насвітлив її успіхи та недоліки.

Багато уваги Головна Управа присвятила видавничій, організаційній, та фінансовій справі, праці на зовнішньому відтинку тощо. Вона намагалась знайти форми й можливості допомоги нашим землякам на польському вигнанні. Голова ГУ вказав на зацікавлення цією справою інших українських інституцій та реґіональних комітетів.

На Засіданні звітували поодинокі референти Головної Управи. Годиться підкреслити ріст зацікавлення в праці організації самих таки членів, та пожвавлення їхньої активности на відповідних відтинках праці. Вказано також на факт особливої ваги — покращання взаємин та зближення з Лемко - Союзом. Їхній представник і головний редактор „Карпатської Русі" С. Кичура взяв участь у делеґації ООЛ до Державного Департаменту Америки в справі передання петиції відносно прав лемків і всіх українців у Польщі.

Присутні вказали також на факт, що в делеґації не було представників Світового Комітету Визволення України, ані Українського Конґресового Комітету Америки.

Головна Управа схвалила і одобрила політику Організації відносно зближення з Лемко - Союзом, та висловила цілковиту піддержку і довір'я її ініціятивному Голові — проф. І. Гвозді.

Після засідання ГУ усіх присутніх запрошено на зустріч з представниками Лемко - Союзу і „Карпатської Русі" в Українській Централі в Пассейку, Н. Дж.

Мґр М. Дупляк
Секретар ГУ ООЛ

Українці Джерзі Сити вшанували Тараса Шевченка

(Закінчення зі стор. 1-ої)

чір" на слова Т. Шевченка, музика М. Гайворонського. Святкову промову про Тараса Шевченка, як Сина народу, який жив для народу, виголосив проф. Володимир Завітневич, директор Богословського Інституту УПЦеркви та диригент хору Катедри УПЦеркви в Ню Йорку. Поему „Сон" Т. Шевченка рецитувала студентка Ганнуся Дидик. Деклямували також діти, яким щиро аплодували присутні: „Поклін Тарасові" Уляни Кравченко деклямували Надя Шевчук, І. Бойко, С. Ладанай і П. Штомпіль; інші твори Кобзаря, або ж про Кобзаря деклямували діти й молодь різного віку: Ірина Блетен, Катерина Федорів, М. Левко, Оленка Певна, Ю. Сохан, Роксоляна Лучечко, Ю. Кух, Ю. Білик. Дівочий хор „Євшан Зілля" виконав в дальшому народні пісні і твори різних композиторів, у тому дві пісні на слова Лесі Українки. Свято закінчилось співом гимну „Ще не вмерла Україна" — хором і всією залею.

На товариському прийнятті д-р Є. Котик привітав присутніх та побажав молодій мистецькій одиниці — хорові „Євшан Зілля" великих творчих успіхів надалі; Всч. о. Зиновій Бачинський поблагословив страви, промовляли: п. Гела, диригент Борис І. Садовський і вкінці всі присутні подякували Паням із Відділів СУА й УККА за прийняття та дружньо заспівали пісню з „Наталки Полтавки" — „Де згода в сімействі".

З життя українців у Польщі

Париж. — Тижневик „Українське Слово" з 14 лютого 1971 р. приніс інформації про деякі вияви організованого в Польщі українського життя, яке провадиться й контролюється через Головне Правління Українського Суспільно - Культурного Товариства, УСКТ. У 1970 р. відбулося в Польщі 5 оглядів діяльности аматорських гуртків і хорів, але їх не було з невідомих причин у самій Варшаві, у Кракові та у Вроцлавському, Ґданському і Люблинському воєвідствах. В оглядах брали участь до 30 гуртків. Серед українців на Вроцлавщині немає українських шкіл для дітей, і там майже завмирає українське життя, як і в Зеленогірському та Люблинському воєвідствах. У Польщі видана великий український календар на 1971-ий рік, запляновано видати платівку з українськими піснями, хоча така платівка була похована і в 1970 році. Головне Управління УСКТ заплянувало також накрутити документальний кінофільм „з виступів зразкового самодіяльного гуртка".

ЄВГЕНІЯ ЗАРИЦЬКА ПРОФЕСОРОМ СПІВУ

Кельн. — Західньонімецька Консерваторія в Кельні запросила відому українську оперову солістку Євгенію Зарицьку викладати на курсах на тему „Італійське музичне барокко підставою вокального мистецтва". Курси призначені для випускників Консерваторії, відбудуться впродовж квітня ц. р. В кінці курсів буде концерт, на якому виступить також пані Євгенія Зарицька.

ТАРЗАН, Ч. 6525. Сотник Ватс привозить гелікоптер

Цю велику штуку, Тарзане, можна заповнити узброєним персоналом — на всякий випадок...

Чого я не пляную, сотнику Дикий Коте, то це кріси, навіть для самооборони! Думаю, що наш прилет повітрям відстрашить батузів від усякої дії списами.

Я повинувався, пане, твому негайному викликові без будь-якої проблеми. Але ці тубільці не залишили ані куска невикористаної землі, — правда? Поручник Ватс зголошується, пане. Який тут клопіт?

Здоров, поручнику! Я пригадую собі тебе! Ти врятував ті великі лови сафарі, далеко на півдні, які спричинили клопіт з вувами з приводу жінки! Тут нема ніякого клопоту, але Тарзан влаштував місію, яку — за його думкою — можна перевести тільки з повітря!